

Ἄλλὰ μ' ἔδην τὴν γενναία τοῦ προσπάθεια νὰ τὴν ἐπιστημονικοποιήσῃ, νὰ τὴν συστηματοποιήσῃ, νὰ τὴν προσανατολίσῃ μὲ νέους γεωπόνους, μὲ Στατιστική, μὲ Συμβούλια Γεωργικά, νὰ τὴν ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὰ χέρια τῆς Παρασιτοκρατίας καὶ τῆς Ὀχλοκρατίας δὲν ἐστάθη ὡς τὴ στιγμὴ πολὺ τυχερὸς στὴν γενικὴ ἀρχιτεκτόνησίν της. Ὁ Μιχαλακόπουλος τοῦ ἐφάνηκεν ὁ καλλίτερος. Τὸν ἀρπαξὲ ἀμέσως ἔχοντας τὴν πόλεμο εἴκοσι βουλευτῶν καὶ τὴ φιλοδοξία ἄλλων εἴκοσι γιὰ τὸ Ὑπουργεῖον αὐτό.

Καὶ νὰ δύο μεγάλα, ἴσως τὰ μεγαλείτερα ἐμπόδια στὴν Κυβερνητικὴ ἐξέλιξη τοῦ Βενιζέλου. Ἀπ' ἑνὸς καμμιά εἰδικὴ προπαρασκευὴ τῶν νέων — μὰ ἀπολύτως καμμιά, πλὴν τοῦ Κουτούπη γιὰ τὰ Οἰκονομικά — καὶ ἀπ' ἑτέρου ὄχι ὁ καθένας ἀπ' αὐτούς, ἀλλὰ καὶ εἴκοσι νέοι τῆς δευτέρας γραμμῆς καὶ ἑκατὸ τῆς ἀθλιωτέρας ἀναλφαθητωσύνης ἔτοιμοι μὲ τὸ φράκο στὰ χέρια γιὰ Ὑπουργοί, γιὰ Πρόεδροι, γιὰ Νομάρχαι, γιὰ γενικοὶ γραμματεῖς, γιὰ πρεσβευταί, γιὰ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου. Τί ἦρωσ γιὰ τὴ ρωμαντικὴ ψυχὴ τοῦ κ. Χριστουλάκη θὰ ἦταν ὁ Βενιζέλος ἂν ἕνα πρωτ' ἀνοιγε τὸ στόμα του νὰ εἴπῃ τί εἶδε καὶ τί ἄκουσε σ' αὐτὴ τὴ διαίτη :

— Κύριοι, μ' ἐπνίξατε μὲ τὴ δυσωδία σας. Πάω καλλιὰ μου καὶ βγάλτε τὰ μάτια σας.

Νὰ ἕνας Βενιζέλος ἔξοχος. Καὶ ἔπειτα ; Τί θὰ ἔδωκεν ἀπὸ αὐτό ; Αὐτὸς θὰ ἐκάθονταν πειὰ στὴ Χαλέπα κ' ἐμεῖς καλύτερα ἐδῶ. Ἡ παρασιτοκρατικὴ τάξη — κι' ὅταν λέμε παρασιτοκρατικὴ τὴν εὐρύνομε ὡς τὸ κάθε κολλάρο -- τὸ διεφθαρμένο κολλάρο -- γιὰ νὰ θυμηθῶ γιὰ φράση τοῦ Καρκαθίτσα — ἢ πολὺμορφῇ λοιπὸν παρασιτοκρατικὴ τάξη θὰ ἐπνιγε στὴ στιγμὴ μιὰ νέα πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ κατάστασις ποὺ πλάθεται κάτω ἀπὸ τὴς φτεροῦγες τοῦ Βενιζέλου. Ποιὸς ἔχει τὸ κουράγιο νὰ ἀρνηθῇ ὅτι αὐτὸς ὁ δυνατὸς ἀνασασμὸς κάποιου αἰθριο εἶναι ἀνήθησις ποὺ δίχως τὸν ἴσχιον ἑνὸς Βενιζέλου θ' ἀργούσε νὰ φανῇ, ἂν ἐφαίνετο ποτὲ στὴν ἐποχὴ μας ; Ἄνθρωποι ἀπὸ τὰ καφάσια τῶν κἀνοντας κέρτε στὴ Δημοτικὴ ἐβγήκαν στὸν ἀγῶνα ἀπὸ τὴν ὥρα ποὺ αὐτὸς εἶπε πῶς εἶναι δημοτικιστής. Ἄνθρωποι θεωρούμενοι μωσῶνι ἐπήραν δρόμον στὴν κοινὴ Γνώμη μὲ τὸν ἠρωϊσμό του νὰ εἴπῃ σὲ μιὰ Βουλὴ ὑπεραστικὴ ὅτι αὐτὸς εἶναι σοσιαλιστής. Ἄνθρωποι ποὺ τὸν ἔλεγαν ὡς προχτές «Ψυχούλα» ἐβγήκαν στίς ἐπαρχίες καὶ περιφέρουν τὸ Βενιζέλο «μπαϊράκι» γιὰ τὸ στήσιμο νέας ἐφημερίδος ἐρχομένης ὅπως βεβαιώνει «νὰ εἰσαγάγῃ νέα ἴθη στὴ δημοσιογραφία». Τέλος ἕνας ἄνθρωπος, ὁ Κουτούπης, ποὺ πολέμησε ἐπιστημονικὰ τὸ Βενιζέλο στὴ Βουλὴ μου ὠμιλοῦσε πρὸ ἡμερῶν ὡς ἑξῆς :

— Ἀλλοίμονό μας ἂν λείψῃ ὁ Βενιζέλος.

Ἄν ὁ Βενιζέλος εἶναι τετράπλευρος ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους δηλαδὴ τοὺς ὠρισμένης περιοχῆς βέβαια θὰ λείψῃ γρήγορα. Ἄλλ' ἂν εἶναι ὅπως δυνατὰ τὸ πιστεύομε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους ποὺ ὅπως

λέγει, κάπου ὁ Ἐμερσον, ξαναίγουν κάθε μέρα νέες πάντες, ποὺ δὲν καρφώνονται σὲ μιὰ κατάστασις ἀλλὰ περπατοῦν ἀγκαλιαστὰ μὲ τὴ ζωὴ παίρνοντας ὅλες τὶς μορφές τῆς κινήσεώς της καὶ τὶς καινούργιες λαμπράδες τῆς ὁμορφιάς της, βέβαια καμμιά δύναμη δὲν ἔχ τὸν πνίξῃ. Ἐστάθη, ἔζησε, ἐπηρρέασε μιὰν Ἑλλάδα ἀξιοθηρήτου πνευματικῆς καταστάσεως, δίχως νὰ τοῦ δοθῇ ἢ εὐκαιρία νὰ διδάξῃ εὐρύτερα καὶ βαθύτερα, νὰ προπαρασκευάσῃ ἐνσυνείδητη κοινὴ γνώμη, τὴν ὁποῖαν εὐκαιρία θὰ εἶχε μόνο ἂν ὅταν ἦλθε στὴν Ἀθήνα, ἔμενε κάμποσα χρόνια ἀντιπολιτευόμενος. Ἡ ἀνάγκη νὰ ἀνασυνταχθῇ τὸ διαλυμένο Κράτος μᾶς ἐστέρησεν αὐτὴ τὴν εὐκαιρία. Ἄλλ' ἀνασυντάσσων ἢ μᾶλλον φέρων ἀπὸ τὸν φεουδαλισμὸν εἰς τὰ ἀστικὰ γαῖτες τὸ Ἑλληνικὸ Κράτος μὲ πάλιν ἀνάμειον ἀπὸ πλῆθος δυνατῶν παρασιτικῶν συμφερόντων μὲ φίλους καὶ συνεργάτας βλαχοδημηρχικωτάτων πνευματικῶν δριζόντων, μὲ κοινὴν συνείδησι ἀφκιαστικῇ, ἐφταμηνίτικῇ, πολιτικοπνευματικῇ τάξῃ πάσχουσιν ὄχι ἀπὸ πραγματολογικὸ νεοῖδεατισμὸν, ἀλλὰ ρωμαντικὸ νεοανδρισμὸν, μὲ πολιτικὸν ἀντουράζ τὸσον ἀποψηφοποιημένον ἐγκεφαλικῶς ὅστε πολλὰς φορὰς νὰ μοῦ κἀνῃ τὴν ἐντύπωσιν ἐκλογικῶν ἀθαικίου, ἐπερπάτησε μολταῦτα τὸσον μονότροπα, τὸσον εὐθύγραμμα στὴν ἰδέα του νὰ βοηθήσῃ μιὰ νέα κοινωνικὴ σύνθεσις, ποὺ ἂν αὐτὴ τύχῃ νὰ μὴν τὸν ἔχῃ μεθαύριο ἀρχηγὸ στὸ γενικὸ φανέρωμά της, κανεὶς δὲν θὰ τοῦ ἀρνηθῇ ὅτι αὐτὸς ἀνείξε μὲ τὸ στήθος του τὸ δρόμον ποὺ ὀλίγοι ἐψαυον καὶ χιλιάδες τὸν ἐφράζαν.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΓΡΑΝΙΤΣΑΣ

ἈΛΕΞΑΝΔΡΑ ΛΕΚΚΑ

Εὐλογημένο τρεῖς φορὲς τὸ ζηλευτὸ τὸ σπίτι
μὲ τὸ τραπέζι τὸ πλατὺ τὸ βραδυνό.
Γύρω πολὺχμοι κορμοὶ καὶ δροσερὰ βλαστάρια
ἀπὸ τὸν πάππο ὡς τὸ παιδί κι' ἀπ' τὸ παιδί ὡς τ'
[ἀγγόνι.
Χαιδεύει ἢ λάμπει ἢ βριδονὴ κεφάλια ἀσημωμένα
καὶ καστανὰ καὶ παιδικὰ μαλλιάκι χρυσαφένια.
Πετάει τὸ γέλιο ὀλόδροσο σὰν τὸ νερὸ ἀπ' τὴ βρύση
καὶ κεραστὴς τοὺς ἢ χαρὰ ποθεῖ νὰ τοὺς μεθύσῃ.

Θλίψη βιρεὺ κι' ἀπάντεχη στὸ γελαστὸ τὸ σπίτι
μὲ τὸ τραπέζι τὸ πλατὺ τὸ βραδυνό.
Γύρω τριγύρω σκύβουνε περίλυπα κεφάλια
στοῦ πόνου τὴν πνοή.
Γυναίκας πολυγάπητης ποθοῦν διμὲ τὸ μίλημα.
Νιᾶς μάννας τὸ χαρούμενο τὸ γέλιο λαχταροῦν
καὶ κόρης ἀφεγάδιαστῆς τὰ νιώτα τ' ἀνθισμένα.
Τραγοῦδι εἶταν ὁ λόγος της, τὸ γέλιο της δροσοῦλα
κι' εἶταν ἀνθὸς κ' εἶταν πουλί στὸ ζηλεμένο σπίτι.
Καὶ τώρα ;... ἢ θλίψη σιγαλὰ μαυροντυτὴ κερνάει
κ' ἢ ἀνατριχίλα τοῦ χαμοῦ σκυφτὴ μοιρολογαί.

ΚΛΕΑΡΕΤΗ ΔΠΠΛΑ